ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංයුතියේ ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම්

පී. ජී. තාරකා නුවන්ති පෙරේරා[1], ඩී. ආර්. කාංචනා නුගලියද්ද[2]
සහ ඒ. ඩී. යෙෂිකා සේනාරත්න[3]

සංක්ෂේපය

යම් රටක ජන සංයුතියේ ව්‍යුහය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ජනගහන වර්ධන අනුපාතය, ජන සංඛ්‍යාවේ වයස් ව්‍යුහය, පුමිතිරි බව, ජන වාර්ගික සංයුතිය, ජන සංඛ්‍යාවේ ඝනත්වය, හා එහි ප්‍රාදේශීය වෙනස්වීම් යන අංශයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළයුතු ය. මේ ලිපියෙන් පසුගිය සියවස් එකහමාරක කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංයුතියේ ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් පිළිබඳව විමර්ශනය කොට ඇත. ඒ සඳහා 1871 සිට 2012 දක්වා ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ජනගහන දත්ත, ද්වීතීයික දත්ත ලෙස භාවිතා කර ඇති අතර දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ක්‍රම උපයෝගී කොට ගෙන ඇත. මේ අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණය වූ ආකාරයට පසුගිය වසර 142 ක කාල සීමාව තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත ජනගහනය අට ගුණයකින් පමණ වර්ධනය වී ඇත. එමෙන් ම 1981 දී පැවති පිරමීඩාකාර වයස් ව්‍යුහය කාලයත් සමඟ ක්‍රමයෙන් සිලින්ඩරාකාර ස්වරූපයක ට පරිවර්තනය වෙමින් පවතින බවත් අනෙකුත් සියලු ජාතීන් ට අයත් ජන ප්‍රතිශතය අඩු වෙමින් පවතින තත්ත්වයක් යටතේ මුස්ලිම් ජන ප්‍රතිශතයෙහි වර්ධනයක් දැකිය හැකි බව ත් හඳුනාගත හැකි ය. සමස්තයක් ලෙස පසුගිය වසර එකසිය පනහක කාල සීමාව තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංයුතියේ ජනගහන වර්ධන අනුපාතය, වයස් ව්‍යුහය යන අංශයන් හි ප්‍රබල ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් සිදු වී ඇති බව නිගමනය කළහැකි ය. එකී ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් හඳුනා ගෙන ඊට අනුරූප ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් ව පවතියි.

මුඛ්‍ය පද: *ජනගහනය, පුමිතිරි අනුපාතය, ජන ඝනත්වය, සංක්‍රමණ*

හැඳින්වීම

රටක ජන සංයුතියේ ව්‍යුහයන් ඍජුව ම හෝ අනියම් වශයෙන් සෑම මානව ක්‍රියාකාරකමක් විෂයයෙ හි ම බලපායි. ජනගහන සංයුතිය පිළිබඳ ව විවිධ කාල වකවානුවල දී විවිධ මත පළ වී ඇත. ආර්ථික විද්‍යාවේ අධ්‍යයනයට භාජනය කෙරෙන හිඟකම සම්බන්ධ ගැටළුව උග්‍ර වීමට ජනගහන වර්ධනය අහිතකර ලෙස බලපාන බව 1970 දශකයේ ලෝකවාසීන්ගේ දෘෂ්ටිය විය. 1978 මෝල්තස්ගේ මැල්තුසියානුවාදය ත් සමඟ එය ස්ථාවර මතයක් බවට පත්විය (Malthus, 1978). එනමුදු ජුලියන් සයිමන් හා හර්බට් බාන් (1984) වැන්නවුන් මෙයට පටහැනි අදහසක් ඉදිරිපත් කරමින් කියා සිටියේ තවමත් සංවර්ධනය වෙත යොමු නො වූ විශාල සම්පතක් ලෝකය සතු ව ඇති බවත් එය මානව සම්පත බව ත් ය (දිසානායක,

[1] ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) සමාජ සංඛ්‍යානය තෙවන වසර, tharakanuwanthi@gmail.com
[2] ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) සමාජ සංඛ්‍යානය තෙවන වසර, kanch416@gmail.com
[3] ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) සමාජ සංඛ්‍යානය තෙවන වසර, yeshikaachini@gmail.com

1998). මෙයින් අනතුරුව ජනයා මානව සම්පත මෙන් ම මානව සම්පතෙ හි ගුණාත්මක බව වර්ධනය කිරීම උදෙසා ද සිය අවධානය යොමු කරන ලදී.

1992 මිහිතල සමුළුවේ දී සාකච්ඡා කරන ලද ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාව යනු අඩු ඒක පුද්ගල ආදායම් තත්ත්වයක් යටතේ වුව ද මෑත වර්ෂවල දී ඉතා කෙටි කාලයක් තුල ප්‍රජා විද්‍යාත්මක සංක්‍රාන්තියේ ඉහළ හා පරිණත අවස්ථාවන්ට අවතීර්ණ වූ රාජ්‍යයකි (ජයකොඩි, 2008). "ලංකාව ජන විකාශන විද්‍යාත්මක විද්‍යාගාරයක් ය" යන අයිරින් ටෝබර්ගේ කියමන මේ අදහස තව දුරටත් තහවුරු කරයි (දිසානායක, 1998).

ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ව තොරතුරු ලබා ගත හැකි ප්‍රධාන හා වඩාත් පිළිගත හැකි මූලාශ්‍රයක් ලෙස ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ සංගණන වාර්තා ගත හැකි ය. සංගණනය යන වචනයේ වර්තමාන අර්ථයෙන් ප්‍රථම වරට ලංකාවේ සංගණනයක් පවත්වන ලද්දේ 1871 දී ය. එතැන් පටන් දස වසරකට වතාවක් ජන සංගණන පවත්වන ලදී. මේ කාල පරිච්ඡේදය තුළ ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික, සමාජයීය හා දේශපාලනික වශයෙන් බොහෝ පරිවර්තනයන්ට භාජනය විය. මෙවන් පරිවර්තනාත්මක තත්ත්වයක් යටතේ දිවයිනේ ජන සංඛ්‍යා සංරචකයන් හි ප්‍රතිචාරය අධ්‍යයනය කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයකි.

ජන සංයුතියේ ව්‍යුහය පිළිබඳ ව විමසීමේ දී ජනගහන වර්ධන අනුපාතය, ජන සංඛ්‍යාවේ වයස් ව්‍යුහය, පුමිතිරි බව, ජන වාර්ගික සංයුතිය, ජන සංඛ්‍යාවේ ඝනත්වය හා එහි ප්‍රාදේශීය වෙනස්වීම් යන අංශයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු ය. පසුගිය සියවස් එකහමාරක කාලයේ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙකී සංරචකයන් හි සිදු වී ඇති වෙනස්කම් කවරේ ද යන්න මෙහි දී අධ්‍යයනය කොට ඇත.

දත්ත සහ ක්‍රමවේදය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංයුතියේ ව්‍යුහය කෙසේ වෙනස් වී තිබේ ද සහ ඒ සඳහා කුමන කරුණු බලපා තිබේ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම උදෙසා මූලික වශයෙන් ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 1871 සිට 2012 දක්වා, එනම් වසර 140 කට ආසන්න කාල සීමාවක් තුළ සිදු කරන ලද සංගණන ආශ්‍රයෙන් ප්‍රකාශ කරන ලද වාර්තා භාවිතයෙන් ද්වීතීයික දත්ත ලබා ගන්නා ලදී. මේ හේතුවෙන් සෑම සංගණනයක ම දත්ත මඟින් ඒ වර්ෂ 10 ට ම අයත් දත්ත නිරූපණය වෙතැයි උපකල්පනය කර ඇත. මීට අමතර ව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තා හා සාහිත්‍යය අධ්‍යයනයන් තුළින් ද ද්වීතීයික දත්ත සපයා ගැණිනි. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී වගු, ප්‍රස්තාර, රේඛාංකික සිතියම් සහ සාපේක්ෂ සංඛ්‍යාතීන් භාවිතයට ගෙන ඇත.

ජන වාර්ගික සංයුතිය යටතේ 1911 වර්ෂයට පෙර දමිළ ජනතාව පිළිබඳ දත්ත ලබා ගැනීමට හැකි වූයේ ශ්‍රී ලාංකික දෙමළ හා ඉන්දීය දෙමළ යන ජන කොටස් දෙක ම එක ම ජන කොටසක් ලෙස සලකමිනි. මෙය අධ්‍යයනයේ දී මුහුණ දුන් සීමාවක් වේ.

ජනගහන වර්ධන අනුපාතය

රටක ජනගහන වර්ධනය යනු පෙර කාලච්ඡේදයට සමානුපාතික ව යම් නිශ්චිත කාල පරිච්ඡේදයක දී රටෙහි ජන සංඛ්‍යාවේ වෙනස්වීමයි. 1871 දී සිදුකරන ලද පළමු ජනසංගණනයේ සිට 2012 වර්ෂයේ දී සිදුකරන ලද 14 වන ජනසංගණනය දක්වා වාර්තා වූ ජනගහන අගයයන් සහ ඒ ඒ සංගණන කාල සීමාවන් තුළ ජනගහන වර්ධනය ප්‍රස්තාරය 01න් දැක්වේ.

ප්‍රස්තාරය 01: ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහන වර්ධනය අනුපාතිකය (1881-2012)

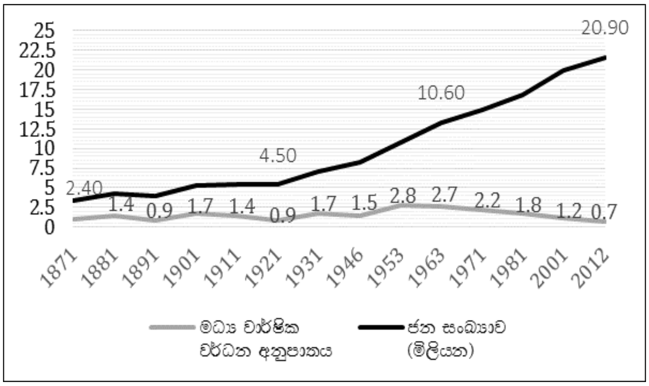

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010; ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2013

එය සැලකීමේ දී සියවස් එක හමාරකට ආසන්න කාල පරාසය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය අට ගුණයකින් පමණ වර්ධනය වී ඇති බව පෙනේ. එනම් 1871 දී මිලියන 2.4 ක් වූ ජනගහනය 2011 වන විට මිලියන 20.9 ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත. 1871 සිට 1921 දක්වා වසර 50 ක දී ජනගහනය දෙගුණ වීමට ආසන්න වූ අතර 1921-1963 අතර 42 වසර තුළ ත්, 1963-2012 අතර 49 වසර තුළ ත් එය නැවත නැවත දෙගුණ විය. වර්තමාන සාඵල්‍යතා මට්ටම තවදුරට ත් පැවතිය හොත් ඉදිරි වසර 20 ඇතුළත ශ්‍රී ලාංකික ජනගහනයට තවත් මිලියන දෙකක් එකතු විය හැකි බවට අනුමාන කර ඇත (De Silva, 2012). මේ වර්ධනය වන ජනගහනයේ අවශ්‍යතාවන් සැපිරීම සඳහා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම වර්තමාන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ වගකීමකි.

වර්ධනය වන ජනගහනයට සාපේක්ෂ ව ඒ කාල පරාසය තුළ ජනගහන වර්ධන අනුපාතය උච්ඡාවචනයන්ට භාජනය වෙමින් පැවති බව ප්‍රස්තාරය 01 න් තවදුරට ත් සනාථ වේ. නමුත් 1953 සිට අද දක්වා ම ජනගහන වර්ධන අනුපාතය සීඝ්‍ර පහත වැටීමකට ලක් වී තිබෙන බව පැහැදිලි වේ. මෙයට හේතු වී ඇත්තේ රටෙහි උපත් අනුපාතිකය පහත වැටීමයි (ද සිල්වා, 1994). නිකොලස් රයිට් (1968) ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සාඵල්‍යතා අනුපාතය පහත වැටීමේ සාමාන්‍යය වසරකට 1.2 කි. පසුගිය සියවසෙහි මැද භාගයෙහි සිට සාක්ෂරතාවයෙහි වර්ධනය, ස්ත්‍රීන් විවාහ වන වයස්

සීමාව ඉහළ යාම, රජය මැදිහත් ව විවිධ පවුල් සැලසුම් ක්‍රම හඳුන්වා දීම ආදී ක්‍රියාමාර්ගයන් මෙන් ම දශක තුනක කාල සීමාවක් පැවති උතුරු-නැගෙනහිර ත්‍රස්තවාදී අර්බුදය හේතුවෙන් රටින් පිටතට සංක්‍රමණය වීම, දරුවන් ලබන වයසෙහි පසු වන කාන්තාවන් බහුල වශයෙන් මැද පෙරදිග ආදී රටවල රැකියා සඳහා විදෙස් ගත වී සිටීම යන කරුණු ද මේ තත්ත්වයට හේතු සාධක සපයා ඇති බවට අනුමාන කළහැකි ය.

රටක ජනගහන වර්ධනය තීරණය වීම කෙරෙහි

- ස්වාභාවික වෘද්ධිය (මරණ සංඛ්‍යාවට වඩා උපත් සංඛ්‍යාව වැඩි වීම)
- සංක්‍රමණ වෘද්ධිය (විගාමික සංඛ්‍යාවට වඩා ආගාමික සංඛ්‍යාව වැඩි වීම)

යන සාධක බලපානු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයේ වෙනස් වීම් සඳහා හේතු සාධක සැපයූ ස්වාභාවික සහ සංක්‍රමණ වෘද්ධීන් පිළිබඳ විග්‍රහයක් වගුව 01න් දැක් වේ.

වගුව 01: ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයේ ස්වාභාවික සහ සංක්‍රමණ වෘද්ධීන් (1871-1963)

වර්ෂය	ස්වාභාවික වෘද්ධිය	සංක්‍රමණ වෘද්ධිය
1871-1881	33.3	66.7
1881-1891	58.2	41.8
1891-1901	40.4	59.6
1901-1911	65.9	34.1
1911-1921	81.4	18.6
1921-1931	81.3	18.7
1931-1946	94.8	5.2
1946-1953	94.6	5.4
1953-1963	100.9	-0.9

මූලාශ්‍රයඃ ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010

1871-1901 දක්වා කාල සීමාව තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය වර්ධනය වීම කෙරෙහි වැඩි දායකත්වයක් දක්වනු ලැබූයේ ස්වාභාවික වෘද්ධියට වඩා සංක්‍රමණ වෘද්ධියයි. 1871-1881 යනු ලංකාවේ කෝපි වගාවේ සමෘද්ධිමත් යුගය වූ නිසා ඉන්දියානු දමිළ ජාතිකයින් විශාල සංඛ්‍යාවක් ශ්‍රමිකයන් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවට සංක්‍රමණය විය (ද සිල්වා, 2004). නමුත් 1939 දී ඉන්දියානුවන් මෙරට ට ආගමනය තහනම් කළ ප්‍රතිපත්ති ශ්‍රී ලංකා රජය අනුගමනය කිරීම නිසා ත් 1948 අංක 20 දරණ ආගමන සහ විගමන පනත හේතුවෙනු ත් 1871-1946 කාලය තුළ ආගමන මඟින් ජන සංඛ්‍යාවට එකතු වූ ප්‍රතිශතය සීඝ්‍ර ලෙස අඩු විය (ජයකොඩි, 2008).

1921 න් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය වෘද්ධියට වැඩි බලපෑමක් සිදු කරනු ලැබූයේ ස්වාභාවික වෘද්ධියයි. එමෙන් ම 1946 දක්වා මැලේරියාව වැනි බෝවන රෝගයන් හේතුවෙන් මරණ අනුපාතිකය වර්ධනය වුව ද 1946 න් පසු ආරම්භ කරන ලද ඩී. ඩී. ටී. ව්‍යාපාරය නිසා මර්ත්‍යතාවය පාලනය කිරීමට හැකි විය. ප්‍රතිජීවක ඖෂධ භාවිතය, සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනය සහ පාරිසරික සනීපාරක්ෂාව වර්ධනය වීම යන කරුණුවල ට අමතරව ජීවන තත්ත්වය වර්ධනය වීම, පෝෂ්‍යදායී ආහාර රටාවන් පිළිබඳව දැනුවත් වීම යනාදිය හේතුවෙන් මරණ අනුපාතිකය පහළ බසින ලදි (De Silva, 2012). මේ නිසා ඒ සියවසෙ හි වැඩි ම ජනගහන වර්ධන වේගය වූ 2.8 ක අනුපාතයක් 1946 ජන සංගණනයේ දී වාර්තා වූ අතර ඉහත ප්‍රස්තාරය 01 මඟින් එය සනාථ වේ.

පුම්තිරි අනුපාතය

වයස් සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සංයුතිය රටක අනාගත ආර්ථික වෘද්ධිය තීරණය කරන සාඵල්‍යතාව, මර්ත්‍යතාව, සහ සංක්‍රමණ යන සාධකයන් මත පාලනය වන්නකි (De Silva, 2012). පුම්තිරි ව්‍යුහය යනු යම් ජන සංඛ්‍යාවක් නිර්මාණය වී ඇති ස්ත්‍රීන් හා පුරුෂයන් ප්‍රමාණය හා සම්බන්ධ දත්තයන් ය (ද සිල්වා, 2004).

පුමිතිරි අනුපාතය මගින් ගණනය කරනු ලබන්නේ රටක ස්ත්‍රීන් 100 ක ට සිටින පුරුෂයින් සංඛ්‍යාවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පුමිතිරි අනුපාතය ජනගහන වර්ධන වේගය සේ ම පහත වැටීමකට ලක් ව තිබෙන බව ප්‍රස්තාරය 02 න් සනාථ වේ.

ප්‍රස්තාරය 02: ශ්‍රී ලංකාවේ පුමිතිරි අනුපාතය (1946-2011)

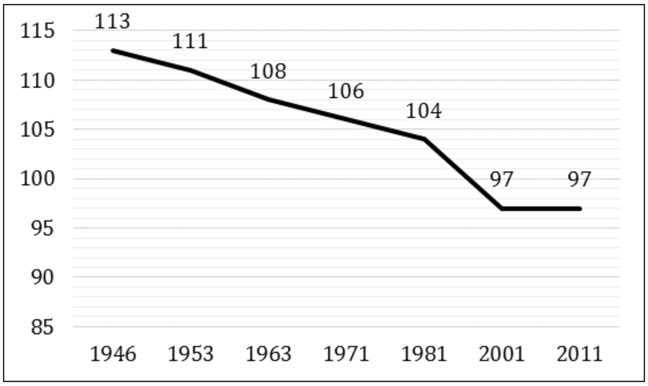

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2012

මින් අදහස් වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ත්‍රී ජනගහනය ක්‍රමික ව වර්ධනය වෙමින් පවතින බවයි. මේ සඳහා ස්ත්‍රී ආයු අපේක්ෂාව වයස 77.9 දක්වා වර්ධනය වීම හේතු වී ඇත. (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2012) මේ ජන විකාශනයෙ හි වෙනස් වීම රටෙහි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ අවධානය ට බඳුන් විය යුතු කරුණකි. ස්ත්‍රීන් සඳහා වැඩි රැකියා ප්‍රමාණයක් උත්පාදනය කරන සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයකි. එසේ නොමැති වුවහොත් ස්ත්‍රී යැපුම් අනුපාතිකය වර්ධනය වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථා පවතින අතර එය රටේ ආර්ථික වර්ධනයට ඍණාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත.

වයස් ව්‍යුහය

රටක වයස් ව්‍යුහය යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ යම් නිශ්චිත කාලයක දී විවිධ වයස් කාණ්ඩවල ට අයත් ස්ත්‍රී සහ පුරුෂ ජනගහනය ප්‍රමාණාත්මක හෝ ප්‍රතිශතාත්මක ආකාරයෙන් දැක්වීමයි (ද සිල්වා, 2004). 1963, සහ 2012 යන සංගණන වර්ෂයන් ට අදාළ විවිධ වයස් කාණ්ඩයන් ට අයත් ස්ත්‍රී සහ පුරුෂ ජනගහනය ආශ්‍රයෙන් පහත ජනගහන පිරමීඩ ගොඩ නංවා ඇත.

ප්‍රස්තාරය 04: නාගරික හා ග්‍රාමීය ජන විකාශනය (1963-2012)

1963 2012

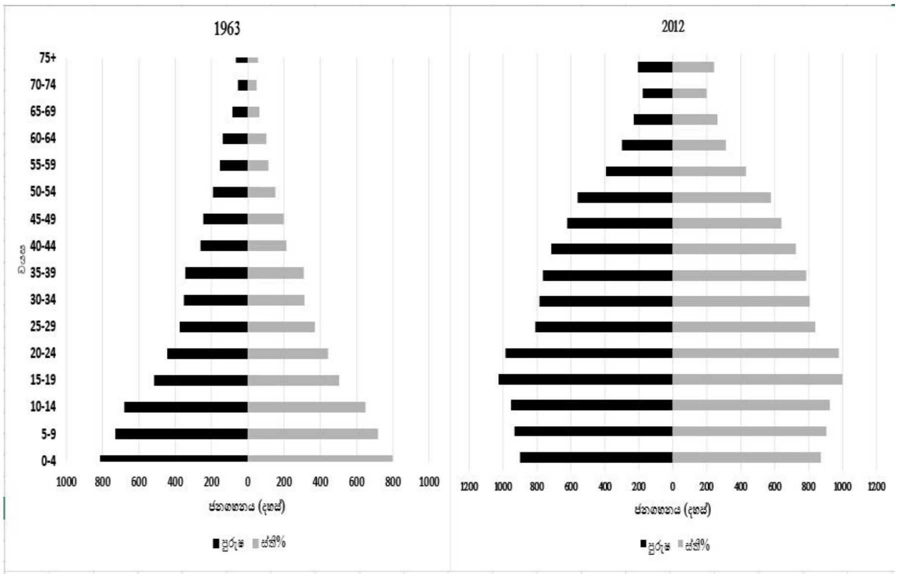

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2011

ජනගහන පිරමීඩයන් සැලකීමේ දී ප්‍රත්‍යක්ෂ වන මූලික ලක්ෂණයක් වන්නේ 1981 දී ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති පිරමීඩාකාර වූ වයස් ව්‍යුහය ක්‍රමයෙන් සිලින්ඩරයක ස්වරූපය ගනිමින් පවතින බවයි. එනම් ළමා ජනගහනය ක්‍රමයෙන් අඩු වන තත්වයක් යටතේ වැඩිහිටි ජනගහනය වර්ධනය වේ. ඒ නිසා අනෙකුත් බොහෝ රටවල් මුහුණ දෙන ජනගහනය වයස්ගත වීමේ ගැටලුවට ශ්‍රී ලංකාව ද මුහුණ දෙමින් පවතින බව පැහැදිලි ය.

වගුව 02: වයස් ව්‍යුහයේ වෙනස් වීම (1981 සිට 2071 දක්වා)

වර්ෂය	වයස		
	0-14	15-59	60+
1981	35.3	58.1	6.6
2001	26.3	64.5	9.2
2006	24.4	65.1	10.5
2011	22.8	64.7	12.5
2016	21.4	64.2	14.5
2021	19.4	63.9	16.7
2026	17.5	63.6	18.9
2031	16.1	63.2	20.7
2036	15.4	62.3	22.3
2041	15.2	60.0	24.8
2046	15.1	57.7	27.2
2051	14.9	56.2	28.8
2056	14.6	55.2	30.2
2061	14.4	54.3	31.3
2066	14.5	53.2	32.3
2071	14.8	52.0	33.3

සටහන. 1981 සහ 2001 සංගණන දත්ත වන අතර 2001 සිට 2071 දක්වා ප්‍රක්ෂේපිත දත්ත ඉදිරිපත් කර ඇත.

මූලාශ්‍රය: De Silva, 2012

ජනගහන පිරමීඩයට අනුව 1963ට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ වයස 15 ට අඩු ජනගහනය පහත වැටෙමින් පවතියි. 1963 දී 41.8ක් වූ එය 2011 වන විට 26.3 බවට පත් වී ඇත. ඉහත වගුව 02 ට අනුව ප්‍රතිශතාත්මකව ගත් කළ 1981 දී 35.3ක් වූ මේ අගය 2071 දී 14.8ක අගයක් ගනී. මෙයට හේතු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ සාඵල්‍යතාවය දීර්ඝ කාලයක් තුළ සිට අඩු වීමයි (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2012). සාඵල්‍යතාවය යනු සාමාන්‍යයෙන් වයස 15-49 අතර කාන්තාවකට ලැබෙන දරුවන් සංඛ්‍යාවයි (ද සිල්වා, 2004). සාඵල්‍යතාවය අඩු වීම මඟින් රටක කාන්තාවන් වැඩි වශයෙන් රැකියා වල නියැලීම, දරුවන්ගේ අවශ්‍යතා සඳහා වන වියදම් අඩු වීම, අධ්‍යාපනය ආදී මානව සම්පත් සංවර්ධනයෙහි ලා දායක වන කටයුතු සඳහා වැඩි පිරිවැයක් දැරීමට හැකි වීම සහ ඒ මඟින් සමස්ත ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය වර්ධනය වීම ආදී ආර්ථිකමය වශයෙන් යහපත් ප්‍රතිඵල ගණනාවක් ලබා දෙයි (දිසානායක, 1999).

නමුත් මේ හා සමඟ ම ආයු අපේක්ෂාව ඉහළ යාම නිසා වයස 60ට වැඩි ජනගහනය වර්ධනය වී ඇත. 2011 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය ආයු අපේක්ෂාව වසර 74.9 කි (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2012). 1981 දී 6.6ක් වූ වයස 60ට වැඩි ජනගහන ප්‍රතිශතය 2071 දී 33.3 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. මීට හේතු වී ඇත්තේ සාඵල්‍යතාවයේ අඩු වීම සහ ආයු අපේක්ෂාවේ වර්ධනයයි (ද සිල්වා සහ සමරසේකර, 1999).

වයස්ගත ජනගහනය වැඩි වීම යනු අනාගතයේ රටෙහි සුභසාධන වියදම් ඉහළ යාමයි. මේ තත්ත්වය පාලනය කිරීම උදෙසා විශ්‍රාම යන වයස් මට්ටම ඉහළ නැංවීම ත් වැඩිහිටි ජනතාව වැඩි වශයෙන් ආර්ථික කටයුතු සඳහා දායක කර ගැනීමේ අවස්ථා ත් ඇති කිරීමට සිදු වනු ඇත. වයස අවුරුදු 18 ට වැඩි වැඩිහිටි ජනගහනය වර්ධනය වීම හරහා අනාගතයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රම බලකාය සමස්ත ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කළ ඉහළ අගයක් ගනු ඇත. මෙය ඉතාමත් විරල වශයෙන් උදා වන ප්‍රජා විද්‍යාත්මක වාසියකි. නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල් සිදුකළාක් මෙන් මේ වාසි දායක ජන විකාශනයෙන් ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමට නම් වඩාත් හිතකර ආර්ථික තත්ත්වයක් හා සාමකාමී දේශපාලන වාතාවරණයක් නිර්මාණය කළ යුතු ය (අබේකෝන්, 1999). එසේ නොමැති වුවහොත් විරැකියාව සහ තරුණ අසහනය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලාංකික ආර්ථිකය කඩා වැටීමට අවකාශ පවතී.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජන වාර්ගික සංයුතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංයුතිය සිංහල, දෙමළ, මුස්ලිම්, බර්ගර්, මැලේ යන ජන වර්ගයන්ගෙන් මෙන් ම කලින් කලට සංක්‍රමණය වන වෙනත් ජන වර්ගයන්ගෙන් ද සමන්විත වේ. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව 1871 වසරේ පළමු සංගණනයේ සිට ම ජන වර්ග අනුව ජන සංයුතිය ගණනය කරනු දැක ගත හැකි ය. මේ ජන වර්ගයන්ට අදාළ ව 1881 සිට මේ දක්වා සංගණන තොරතුරු වගුව 03 හි දැක් වේ.

වගුව 03ඃ ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංයුතිය 1881- 2012

වර්ෂය	ජනගහනය (000)	සිංහල	දෙමළ	මුස්ලිම්	බර්ගර්	මැලේ	වෙනත්
1881	2,759.70	66.9	24.9	6.7	0.6	0.3	0.5
1891	3,007.80	67.9	24.1	6.6	0.7	0.3	0.5
1901	3,566.00	65.4	26.7	6.4	0.7	0.3	0.6
1911	4,106.40	66.1	25.8	6.5	0.7	0.3	0.6
1921	4,498.60	67.1	24.9	6.3	0.7	0.3	0.8
1931	5,306.90	65.4	26.7	6.1	0.6	0.3	0.8
1946	6,657.30	69.4	22.7	6.1	0.6	0.3	0.7
1953	8,097.90	69.4	22.9	6.3	0.6	0.3	0.5
1963	10,582.00	71.0	21.6	6.4	0.4	0.3	0.2
1971	12,689.90	72.0	20.5	6.7	0.4	0.3	0.1
1981	14,846.80	73.9	18.2	7.1	0.3	0.3	0.2
2001	18,797.30	82.0	9.4	7.9	0.2	0.3	0.2
2012	20,263.70	74.9	15.4	9.2	0.2	0.2	0.1

මූලාශ්‍රයඃ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2013

1881 වර්ෂයේ සිට සුළු සුළු වෙනස්කම් පැවතිය ද යම් කිසි හඳුනා ගත හැකි රටාවකට ජන සංයුතිය වෙනස් වෙමින් පවතියි. නමුත් 2001 වසරේ දී ජන සංයුතියේ සිදු වී ඇත්තේ විශාල වෙනසකි. මෙයට හේතුව වශයෙන් හඳුනා ගත හැක්කේ උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල පැවති යුධ වාතාවරණය හේතුවෙන් ඒ වර්ෂයේ සංගණනය පවත්වා ඇත්තේ දිස්ත්‍රික්ක 18 ක පමණක් වීම ය. සංගණනයට අයත් නො වූ වව්නියාව, කිලිනොච්චිය, මුලතිව් වැනි දිස්ත්‍රික්ක වැඩි වශයෙන් දමිළ ජනයා ජීවත් වන දිස්ත්‍රික්කයන් බව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තාවල (2001) සඳහන් විය. එබැවින් ඒ වසරේ සංගණන වාර්තා අනුව සිංහල ජන ප්‍රතිශතය ඉහළ අගයක් ගෙන දෙමළ ජන ප්‍රතිශතය පහළ අගයක් ගෙන තිබේ. ඒ වර්ෂය අතහැර අනෙකුත් වර්ෂයන් සලකා බැලීමේ දී නිගමනය කළහැක්කේ සමස්ත ජනගහනයෙන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් හිමි ජන වර්ගය වන්නේ සිංහල බවයි. 1921 දක්වා ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වෙමින් ආ සිංහල ජන ප්‍රතිශතය 1931 වන විට එක්වර ම පහත වැටීමක් දැක ගත හැකි ය. මෙයට හේතුව ලෙස එකල ව්‍යාප්ත වූ මැලේරියා වසංගතය දැක්විය හැකි ය. ඉන් අනතුරුව ක්‍රම ක්‍රමයෙන් සිංහල ජන ප්‍රතිශතය වැඩි වෙමින් පැමිණ තිබේ.

සමස්තයක් ලෙස ගෙන දමිළ ජන ප්‍රතිශතය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමේ දී 1911 ට සාපේක්ෂව එය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩු වෙමින් පැමිණ තිබේ. දමිළ ජනගහනය තුළ ද ලාංකික දමිළ හා ඉන්දීය දමිළ යනුවෙන් කොටස් දෙකක් වන අතර එයින් 1911 වනතෙක් දෙපිරිස ම සමාන ප්‍රතිශතවලින් යුක්ත විය. 1911 සිට 1953 වනතුරු ම ඉන්දීය දමිළ සංයුතිය වැඩිව පැවති අතර එයට හේතුව ලෙස ඉංග්‍රීසි පාලනය යටතේ සීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්ත වූ වතු වගාවට අවශ්‍ය කුලී කම්කරුවන් විශාල වශයෙන් දකුණු ඉන්දියාවෙන් මෙරටට ගෙන්වීම දැක්විය හැකි ය (ද සිල්වා, 2004). 1963 පසුව ත් ම ඒ ප්‍රතිශතය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩු වීමට පටන් ගෙන තිබෙන අතර එයට වතු වගාව තරමක් දුරට පිරිහීම හා රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ජනගහන පාලනයට සම්බන්ධ සෞඛ්‍යය හා දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘති හේතු වූ බව හඳුනා ගත හැකි ය. ශ්‍රී ලාංකික දෙමළ ජන සංයුතිය ඉතා සුළු වශයෙන් වර්ධනය වෙමින් පැමිණිය ද

1981 වර්ෂයෙන් පසු (2001 වර්ෂය අත් හැරිය විට) ඒ ප්‍රතිශතයේ සුළු වශයෙන් අඩු වීමක් දැක ගත හැකි ය. එයට හේතුව ලෙස උතුරු නැගෙනහිර පැවති යුධ වාතාවරණය නිසා සිදු වූ මරණ සංඛ්‍යාව ඉහළ අගයක් ගැනීම දැක්විය හැකි ය.

මුස්ලිම් ජන වර්ගය පිළිබඳ ව විමසීමේ දී ඒ ජන සංයුතිය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් සුළු වශයෙන් වැඩි වෙමින් පැවති අතර 2012 වසරේ දී ඒ ප්‍රතිශතයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් දැක ගත හැකි වේ. 1981, 2011, සහ 2012 යන වර්ෂයන් හි දී ඒ වර්ධනය පිළිවෙළින් 5.97, 11.27, සහ 16.46 කි. එයට හේතුව ලෙස මුස්ලිම් ජනයාගේ සංස්කෘතික හා ආගමික ආකල්ප මත උපත් සංඛ්‍යාව වැඩි වීම බලපා ඇතැයි නිගමනය කළ හැකි ය.

බර්ගර්, මැලේ හා වෙනත් ජන වර්ගයන් පසුගිය ශතක දෙකක් පමණ පුරාවට ම ඉතාමත් සුළු ප්‍රතිශතයක් පමණක් ලංකාව තුළ වූ අතර ඒ ප්‍රතිශතය ද අඩු වෙමින් යන ආකාරයක් දැක ගත හැකි ය. එයට හේතුව ලෙස ඒ ජන වර්ගයාගේ සංස්කෘතික රටාව ශ්‍රී ලංකාව තුළ එලෙස ම පවත්වා ගෙන යාම අපහසු වීම නිසා ඔවුන් වෙනත් රටවල් කරා (ඔවුන්ගේ නිජ බිම් කරා) සංක්‍රමණය වීම බව හඳුනා ගත හැකි ය. එසේ ම මේ ජන වර්ගයාගෙන් සුළු ප්‍රතිශතයක් හෝ ලංකාවේ ජන සංයුතියට අයත් වන්නේ ඔවුන් තම විවේකී කාලයන් ගත කිරීම සඳහා පැමිණීම ට ස්ථිර නිවාස ලංකාවේ තනා ලංකාවේ පුරවැසිභාවය ද ආරක්ෂා කරගෙන සිටීමෙන් බව වටහා ගත හැකි ය.

ජන සංඛ්‍යාවේ අවකාශීය ව්‍යාප්තිය හා ඝනත්වය

'ජන ඝනත්වය' යන්න තෙවැදෑරුම් මාන ඔස්සේ අධ්‍යයනය කළ හැකි ය. ඒ අංක විද්‍යාත්මක ඝනත්වය (arithmetic density), භෞතික ඝනත්වය (physiological density) සහ කෘෂිකාර්මික ඝනත්වය (agricularal density) වශයෙනි. ප්‍රදේශයක ජීවත් වන ජන සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ව නිරපේක්ෂ ව දැක්වීමට වඩා ඒ ප්‍රදේශයේ භූමි ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂ ව සිටින ජන සංඛ්‍යාව නිර්ණය කිරීම වඩාත් ඵලදායී වේ. ව්‍යවහාරිකව මෙය ජන සංඛ්‍යා ඝනත්වය ලෙසින් හඳුන්වයි. සමස්ත ලෝක ජන ඝනත්වය පිළිබඳව විමසීමේ දී භූමියේ වර්ග කිලෝ මීටරයකට සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 43 ක් වේ.

රටක් වශයෙන් අනාගත සංවර්ධන මාර්ග නිර්ණය කරගැනීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් සතුව ඒ රටෙහි ජන සංඛ්‍යාවෙ හි අවකාශීය ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව නිවැරදි අවබෝධයක් පැවතීම ඉතා ඵලදායී වේ. ඒ නිසා ම රටක ජන සංඛ්‍යාවෙ හි අවකාශීය ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව අධ්‍යනය කිරීම කාලීන වශයෙන් වැදගත් ය. ඒ යටතේ රටක එදිනෙදා පරිපාලන කටයුතු මෙහෙය වීම, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීම හා ජනසංඛ්‍යා ප්‍රතිව්‍යාප්තියක අවශ්‍යතාවය හඳුනාගැනීම වැනි කාර්යයන් දැක්විය හැකි ය.

ජන ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් පරිපාලන ඒකක පදනම් කර ගැනීම සුලභ ව සිදු වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ මේ සඳහා බහුල වශයෙන් යොදා ගනු

ලබන්නේ දිස්ත්‍රික්කයන් ය. මේ සඳහා ප්‍රධාන ම හේතුව වී ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ දත්ත නිකුත් කිරීම දිස්ත්‍රික්ක අනුව සිදුවීම යි. 1871 දී ශ්‍රී ලංකාව දිස්ත්‍රික්ක 19කට බෙදා තිබුණු අතර 1981 ට පසු එය දිස්ත්‍රික්ක 25 ක් දක්වා වැඩි විය (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010).

ලොව අධික ජනඝනත්වයක් පවතින කලාපය ලෙස ආසියාතික කලාපය හඳුන්වා දිය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාව ද එකී කලාපයට අයත් රටක් වන අතර ජන ඝනත්වය අනුව ලෝකයෙ හි සමස්ත රටවල් අතුරින් 39 වන ස්ථානයට පත්වන්නේ ලොව දෙවනුව ට ජන ඝනත්වය අධික ව පවතින රට වන ඉන්දියාවට අසල්වැසි දිවයින ලෙසිනි. 2012 සංගණන වාර්තාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ වර්ග කිලෝමීටරයකට ජීවත්වන පුද්ගල සංඛ්‍යාව 324 ක් බව වාර්තා වේ (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010).

සමස්තයක් ලෙස ගත් කළ දිවයිනේ ජනගහනය වර්ධනය වීමට සාපේක්ෂ ව ජන ඝනත්වය ද වැඩි වී ඇත. 1981 ජනසංගණන වාර්තාවන් ට අනුව වර්ග කිලෝ මීටරයකට සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 230 ක් වූ අතර 2001 වසරේ දී එය 300 දක්වා වර්ධනය වී ඇත. (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010)

සිතියම 01: ශ්‍රී ලංකාවේ ජන ඝනත්වය (2012)

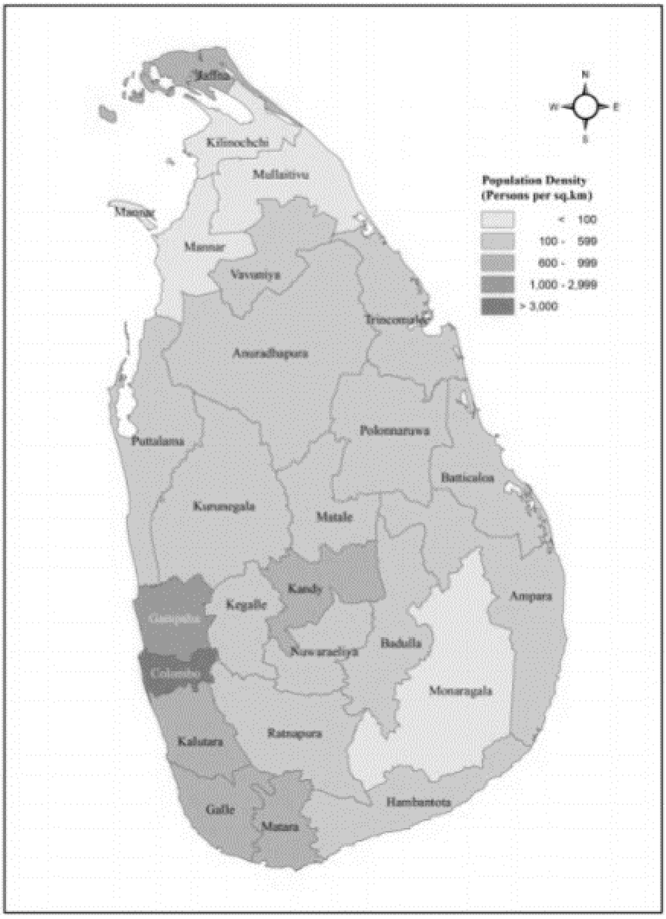

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2011

ජන ඝනත්වය පිළිබඳ දිස්ත්‍රික්ක අනුව අවධානය යොමු කළහොත් දැකිය හැකි ප්‍රධානත ම ලක්ෂණය වනුයේ යම් යම් හේතු සාධක මත ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල වැඩි ජන සංකේන්ද්‍රනයකු ත් ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල අඩු ජන සංකේන්ද්‍රනයකු ත් පිළිඹිබු වීම ත් ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ජන ඝනත්වයේ විශාල වෙනස්කම් දක්නට ලැබීම ත් ය. නිදසුන් ලෙස බස්නාහිර පළාතේ කොළඹ, ගම්පහ, කළුතර ප්‍රදේශ වල සිට දකුණු දෙසට විහිදී පවතින ගාල්ල, මාතර දිස්ත්‍රික්කයන් හි ද මධ්‍යම පළාතේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ත් උතුරු පළාතේ යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ ත් වැඩි ජන සංකේන්ද්‍රනයක් පවතියි.

ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි ම ජන ඝනත්වය පවතින දිස්ත්‍රික්කය ලෙස පළමු සංගණන වාර්තාවේ පටන් නම් දරා සිටින්නේ රටෙහි කුඩා ම භූමි ප්‍රමාණයකට, එනම් වර්ග කිලෝමීටර 699 ක ට පමණක් හිමිකම් කියන කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයි (Central Bank of Sri Lanka, 2014). එය 1981 වර්ෂයේ දී වර්ග කිලෝමීටරයක ට පුද්ගලයින් 2605 වූ

අතර 2012 වර්ෂයේ දී එය 3438 දක්වා ක්‍රමිකව වර්ධනය විය. මෙලෙස කොළඹ නගරය හි වැඩි ජන ඝනත්ව සංකේන්ද්‍රනයක් සඳහා හේතු සාධකව පවතින්නේ යටිතල පහසුකම් හි සීඝ්‍ර වර්ධනය හා ශ්‍රී ලංකාවේ අගනගරය ඇසුරෙහි පිහිටා තිබීම ත් යැයි නිගමනය කළ හැකි ය.

සාපේක්ෂ වශයෙන් කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයට පසු ජනඝනත්වය අධික ම දිස්ත්‍රික්කය ලෙස ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කය හඳුනා ගත හැකි අතර 2001 සහ 2012 වර්ෂයන් ට අනුව අන් දිස්ත්‍රික්කයන් ට සාපේක්ෂව ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කය හි ජන ඝනත්ව වර්ධනයේ වැඩි වීමක් දක්නට ලැබේ. කළුතර, මහනුවර, ගාල්ල, මාතර සහ යාපනය යන අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කයන් හි වර්ග කිලෝමීටරයක ට පුද්ගලයින් 600 අභිබවා යයි. දිවයිනේ අනෙකුත් ප්‍රදේශ නාගරික ප්‍රදේශ වලින් දුරස්වත් ම ජන ඝනත්වයේ තුනී බවක් දක්වයි. සමස්තයක් ලෙස ගත් කළ ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු පළාතේ මන්නාරම, වවුනියාව, මුලතිවු හා කිලිනොච්චිය ද උතුරු මැද පළාතේ පොළොන්නරුව, අනුරාධපුරය ද නැගෙනහිර පළාතේ මඩකලපුව, අම්පාර හා ත්‍රිකුණාමලය ද සහ ඌව පළතේ මොණරාගල ද යන දිස්ත්‍රික්කයන් හි අඩු ජන ඝනත්වයක් දැකගත හැකි ය. ඒ අනුව 1981 සංගණනය තුළ දී මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කය හැරුණු විට අන් සෑම දිස්ත්‍රික්කයක ම වර්ග කිලෝමීටරයක ට සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 100 ක ට ත් වඩා අඩු විය. 2012 වර්ෂය වන විට කිලිනොච්චිය, වවුනියාව, මොණරාගල, මන්නාරම හා මුලතිවු යන දිස්ත්‍රික්කයන් හි වර්ග කිලෝමීටරයකට සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 100කට වඩා අඩු වූ නමුත් අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව, ත්‍රිකුණාමලය, සහ අම්පාර යන දිස්ත්‍රික්කයන් හි වර්ග කිලොමීටරයක ට සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 100 ත් 200 ත් අතර වාර්තා වේ. දිස්ත්‍රික්ක අනුව දිවයිනේ ජන ඝනත්වය ගත්විට ජන ඝනත්වය අවම දිස්ත්‍රික්කය වනුයේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය මෙන් තෙගුණයක් විශාල මුලතිවු දිස්ත්‍රික්කය යි. එහි වර්ග කිලෝමීටරයකට ජීවත්වන පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 38 කි. මෙලෙස ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශය ට දිස්ත්‍රික්කයෙන් දිස්ත්‍රික්කය ට ජන ඝනත්වයේ විචලනයන් සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපානු ලබන සාධක ලෙස භූගෝලීය ව්‍යාප්තිය, දේශගුණය, ජල සාධකයෙහි ව්‍යාප්තිය, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, විවිධ ව්‍යාපෘතීන් ආදිය දැක්විය හැකි ය.

මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 55% ක්, 20% ක් තරම් වු කුඩා භූමි ප්‍රදේශයක් වන බස්නාහිර හා දකුණු පළාත් තුළට සීමා වී පැවතීම ට හේතු සාධක කිහිපයක් බලපායි (ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010). වැඩි ජන ඝනත්වයක් පවතින දිස්ත්‍රික්ක 7 න් දිස්ත්‍රික්කයන් 5 ක් ම තෙත් කලාපයට අයත් වන දිස්ත්‍රික්ක ලෙස පෙන්වාදිය හැකි ය. දේශගුණික කලාපයන් වන තෙත් හා වියළි කලාපයන්ගෙන් තෙත් කලාපය තුළ ජන ඝනත්වයේ කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් වියළි කලාපයට සාපේක්ෂ ව පැවතීම තුළින් නිගමනය කළහැක්කේ දේශගුණික කලාපයන් ජන ඝනත්වය විෂයය හි බලපානු ලබන බවයි.

බී. එච්. ෆාමර් වැනි විද්වතුන්ගේ මතය වුයේ 'කෘත්‍රිම වාරි මාර්ග හා ජල එක් රැස් කිරීමකින් තොරව උතුරු මැද පළාතේ මිනිස් පැවැත්මක් තහවුරු කළ නොහැකි ය' යන්නයි (දිසානායක, 1998). මේ අනුව පවතින රජයන් වැව් අමුණු ප්‍රතිසංස්කරණය

කිරිමට ත් ගල් ඔය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය, වළවේ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය, කඩිනම් මහවැලි සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය ආදී සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරිමට ත් එමඟින් වියළි කලාපයෙහි ජන සංඛ්‍යාව ප්‍රතිව්‍යාප්ත ගත කිරීමට ත් කටයුතු කර ඇත. එමෙන් ම උතුරු, නැගෙනහිර පළාත් හි දිස්ත්‍රික්කයන් හි ජන ඝනත්වය වර්ධනය වීම විෂයෙහි 30 වසරක යුධ ගිනි නිමාවීම ත් සමග එකී ප්‍රදේශ වල ජනතාව නැවත පදිංචි කිරීම හේතු සාධක වන්න ට ඇතැයි නිගමනය කළ හැකි ය.

ජන සංඛ්‍යාවේ අවකාශීය ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ දී එකී ප්‍රදේශය හි නාගරික හා ග්‍රාමීය ජන විකාශනය පිළිබඳ විමර්ශනය වැදගත් වේ. පහතින් දක්වා ඇති ප්‍රස්තාරය 04 මඟින් 1891-2012 වර්ෂ සඳහා නාගරික හා ග්‍රාමීය ජන විකාශනය දක්වා ඇත.

ප්‍රස්තාරය 04: නාගරික හා ග්‍රාමීය ජන විකාශනය (1891- 2012)

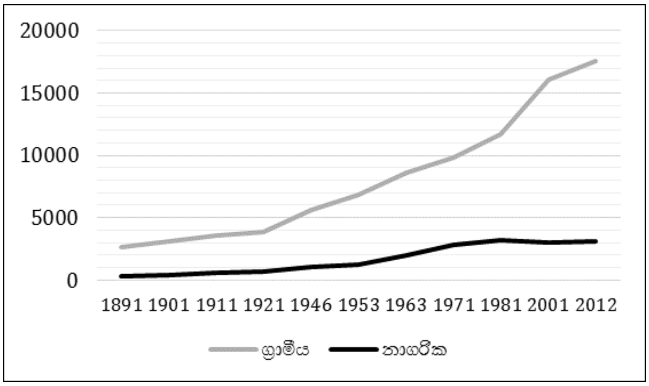

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2010

1921 සිට 1981 දක්වා ග්‍රාමීය හා නාගරික ජන ව්‍යාප්තිය ක්‍රමිකව සිදු වූ අතර 1981-2012 කාල සීමාව තුළ නාගරික ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධනයට සාපේක්ෂ ව ග්‍රාමීය ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය ඉතා සීඝ්‍රයෙන් සිදු වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි ය.

මෙයාකාර වූ අසමාන ජනගහන ව්‍යාප්තිය හේතු කොට ගෙන නාගරික ජනගහන ගැටලු, සම්පත් බෙදී යාමේ ගැටලු මෙන් ම චිරස්ථායී සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි බාධා එල්ල වීම වැළැක්විය නොහැකි ය. එ නයින් ජනගහන ප්‍රතිව්‍යාප්තියක අවශ්‍යතාව ශ්‍රී ලාංකීය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් විසින් හඳුනා ගැනීම දූරදර්ශී ක්‍රියාමාර්ගයක් විය හැකි ය.

සමාලෝචනය

යම්කිසි ජන කාණ්ඩයක සමාජ-දේශපාලනික අවශ්‍යතාවයන් පිරිමැසීම හි ලා අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා ඉල්ලුම සහ සැපයුම තීරණය කිරිමේ දී ඒ කාලපරිච්ඡේදය තුළ එකී ජන කාණ්ඩයේ විශාලත්වය, සංයුතිය, සහ අවකාශීය ව්‍යාප්තිය යන සාධක

පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතු ය. අධ්‍යයනය ට බඳුන් කරන ලද පසුගිය සියවස් එක හමාරකට ආසන්න කාලපරිච්ඡේදය සැලකීමේ දී ශ්‍රී ලාංකීය ජනගහන වර්ධන අනුපාතය, වයස් ව්‍යුහය, පුමිතිරි අනුපාතය, සහ ජන ඝනත්වය ආදී ජන සංඛ්‍යා උපනතීන් විවිධාකාර වූ විචලනයන් ට ලක් වී ඇති බව ගම්‍ය වේ. ස්වාභාවික සාධක මත මෙන් ම මිනිසා විසින් කෘත්‍රිම ව සකස් කරන ලද පරිසර තත්ත්වයන් යටතේ මේ වෙනස්කම් දැකිය හැකි ය. ගතික සංරචකයන් වන ජනගහනය හා එහි සංයුතිය නිරවද්‍යව පුරෝකථනය කිරීම දුෂ්කර වුව ද පවත්නා ලක්ෂණ ආශ්‍රයෙන් ආසන්න නිගමනයන් ට එළැඹීම ට හැකියාව පවතියි. නව සහස්‍රකයේ නව බලාපොරොත්තු සමඟ උද්දීපනය වන ශ්‍රී ලාංකීය ආර්ථිකය හා සමාජය, එකී බලාපොරොත්තු සඵල කර ගැනීමට නම් ඒ අනාගත ආර්ථිකයේ කොටස්කරුවන් වන ජනගහනයේ ලක්ෂණ හඳුනා ගෙන ඒ ජනගහන අවශ්‍යතාවන් ට සරිලන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කළ යුතු ය. මෙය ප්‍රමාද වුවහොත් ඒ ප්‍රමාදයේ අනිසි ප්‍රතිඵල තවත් පරම්පරා ගණනාවක් විසින් අත් විඳිනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අබේකෝන්, ඒ. ටී. පී. එල්. (1999). ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය වයස්ගත වීම. *ආර්ථික විමසුම,* 25(1), 12-15.

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව. (2010). *සංඛ්‍යාන නිබන්ධනය.* කොළඹ: මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය.

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව. (2012). *දිස්ත්‍රික්ක අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය.* උපුටා ගැනීම www.statistics.gov.lk/PopHouSat /CPH2011_R1.pdf

ජයකොඩි, එස්. කේ. (2008). *ශ්‍රී ලංකාව තිරසර සංවර්ධනය, අභියෝග හා ප්‍රතිචාර, ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ගැටලු හා විභවතාවන් පිළිබඳව ගෝලීය සන්දර්භයකින් කෙරෙන අවලෝකනයක්.* කර්තෘ ප්‍රකාශන

ජිනදාස, එම්. ජී. සී. පී. (2002). ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංඛ්‍යාවේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතා. *ආර්ථික විද්‍යා,* 2(1), 5-9.

ද සිල්වා, ඩබ්. අයි. (1994). ශ්‍රී ලංකාවේ සහ දකුණු ආසියානු ප්‍රාදේශීය සහයෝගිතා සංවිධානයට (සාර්ක්) අයත් රටවල ජනගහන උපනතීන්. *ආර්ථික විමසුම,* 20(1), 3-7.

ද සිල්වා, ඩබ්. අයි. (2004). *ජනගහන අධ්‍යයනය-ශ්‍රී ලංකාව ඇසුරින්.* කොළඹ: කර්තෘ ප්‍රකාශන.

ද සිල්වා, ඩබ්. අයි. සහ සමරසේකර, ඩී. (1999). ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය වියපත් වීම සහ ඒ තුළින් පැන නගින ගැටළු. *ආර්ථික විමසුම,* 25(1), 3-7.

දිසානායක, ඒ. (1998). ශ්‍රී ලංකා ජන සංඛ්‍යා ව්‍යාප්තියේ උපනති. *ආර්ථික විමර්ශන,* 01, 1998, 135-154.

දිසානායක, එල්. (1999). ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත කාලීන සාඵල්‍යතා අඩු වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක. *ආර්ථික විමසුම,* 25(1), 8-11.

නිකොලස්, සී. ඩබ්., සහ පරණවිතාන, එස්. (2005). *සංක්ෂිප්ත ලංකා ඉතිහාසයක්.* ගංගොඩවිල: සමන් ප්‍රකාශකයෝ.

බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. (2007). *මහාවංශය.*

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව. (2001). *2001 වාර්ෂික වාර්තාව.* කොළඹ: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව. (2012). *2012 වාර්ෂික වාර්තාව.* කොළඹ: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

Central Bank of Sri Lanka. (2013). *Economic and Social statistics of Sri Lanka 2013.* Colombo: Central Bank of Sri Lanka.

Central Bank of Sri Lanka. (2014). *Economic and Social statistics of Sri Lanka 2014.* Colombo: Central Bank of Sri Lanka.

De Silva, W.I. (2012). The Age Structure Transition and the Demographic Dividend: An Opportunity for Rapid Economic Take-off in Sri Lanka. *Sri Lanka Journal of Advanced Social Studies.* 2(1). 3-46.

Hussein, A. (2014). *Race in Sri Lanka what genetic evidence tells us*. Retrieved on October 03, 2014, from http:// www.scribd.com/doc/229269986/ Race-in-Sri-Lanka-what-genetic-evidence-tells-us

Malthus, T., (1798). *An Essay on the Principles of population.* London: J. Johnson in St. Paul's Church-Yard.

United Nations, (1973). *Demographic Yearbook 1972.* NY: Department of International Economic & Social Affairs, United Nations.

United Nations, (1985). *Demographic Yearbook 1984.* NY: Department of International Economic & Social Affairs. United Nations.

United Nations, (1991). *The Sex and Age Distribution of Population.* NY: Department of International Economic & Social Affairs. United Nations.

Wright, N.H., (1970). CEYLON: The Relationship of Demographic Factors and Marital Fertility to the Recent Fertility Decline. *Studies in Family Planning,* 01(59). Retrieved From http://www.jsto.org /discover /10.2307.